

Escriure de temes considerats tan pròxims pot conduir a caure en el panegíric emotiu o en l'odi inconscient, i escriure sobre el *Misteri*, sobre la *Festa* d'Elx —sobretot quan sols s'ha vist de passada i de lluny— comporta el perill, a la fi, de no arribar a distingir entre la *Consueta* i el cadàver cultural que no volem veure, i que malauradament no ens ajudarà a sobreviure —o a malviure— com a poble.

La *Festa* és l'arròs en crosta d'aquest poble, l'instint (reaccionari) de conservació, l'esperada força motriu que el porta —els 14 i el 15 d'agost de cada any— a l'interior de la pròpia naturalesa, i en aquest punt el text dramàtic s'allunya del text teatral: la *Festa* d'Elx arribarà (si no ha arribat encara) a un punt en el qual es convertirà en article de consum, de subsistència cultural.

Si el *Misteri*, com a element sòcio-cultural, perviu durant algunes dècades més (si la Política Nacional i la Paradoxa de la Frontera així ho permeten), serà per qüestió de simple llei física o química, que no cultural, i tot açò perquè el poble valencià es diluirà en qualsevol disposició transitòria, i el *Misteri* no rebrà espectadors ni públic (i, per tant, amb expectatives); així, doncs, el *Misteri* es reduirà a curiositat, que futurs teginants trobaran per descurança en alguns paper de la Unesco, 0 en un futur pròxim serà l'últim descobriment arquitectònic dels darrers vint segons, junt amb el *Tirant lo Blanch*, les amants d'Engels i la llengua en què està escrit aquest paper que llegiu, Curiositats turístiques que seran observades per ulls incrèduls a través de vitrines tendres i d'una certa seguretat. Un poble amb una cons-

Josep Manuel Blasco

Quan el *Misteri* siga un enderroc romàntic

A partir d'unes actituds molt emotives però poc crítiques, l'autor vol assenyalar alguns perills, culturals i socials, que envolten la representació del *Misteri*. «Si el *Misteri*, com a element socio-cultural, perviu, serà per qüestió de simple llei física o química, que no cultural».

«Les arrels culturals, i sobretot socials, que recolzen el *Misteri* s'estan desfent overdrive»

ciència minoritària, que no mínima, és incapaç de reproduir la pròpia cultura quan, per exemple, l'espectador potencial del *Misteri* s'identifica amb la representació teatral i no amb la llengua en què està cantat.

La cultura que temps ençà el destí va conduir destrament avui en dia la nova societat valenciana ha reconvertit en menyspreu històric vers la seua llengua: un dia vingué a visitar-nos en somnis el futur del nostre poble, però el buit que ens

deixà en abandonar-nos fou realitat. «Tot el que vam recollir, ho vam deixar; tot el que no recollírem, això portem». Açò digué Homer. Es diria que el *Misteri* no reflecteix la Veritat, que dona una falsa impressió de realitat, que no existeix una correspondència entre allò que la *Festa* representa i el poble representat.

Jugar una partida amb la Posteritat és haver-la perduda sense poder participar-hi i la *Festa* d'Elx, i la nostra cultura en general, és una altra partida perduda que

hem de jugar amb les mans nugades. Convertir la *Festa* en «un monument viu» seria una actitud ben lloable sinó fos perquè les arrels culturals, i sobretot socials, que el recolzen s'estigueren desfent *overdrive*. En conseqüència, es tornarà a repetir la història d'aquella ciutat que renaixia cada cent anys, i que podrà servir per a omplir butxaques i vanitats, però poca cosa més. Caldrà buscar-hi solucions. Tal vegada podrien ser la cons-

ciència i la paciència. Però la consciència també sol quedar-se, quasi sempre, sense paciència.

I convertir en «monument viu» el símbol de la nostra malaltia irreversible, un punt de referència de la nostra extinció com a poble pot resultar una «broma» de mal gust (per a alguns, això també és cert).

Recorde que no sé qui, certa vegada, i en cert lloc, va dir que dins del forn de la Veritat no és aconsellable ficar les mans de la simple Reflexió. •